

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

SEDAS: ARXIU DIGITAL ESPANYA-UNIÓ EUROPEA, QUATRE ANYS DE TREBALL EN COL·LABORACIÓ

Autores

Elvira Aleixandre Baeza, documentalista. Centre de Documentació Europea de la Universitat Jaume I. Correu electrònic: aleixand@uji.es . 964728766. 650528437

Maria Casterà Molada, documentalista. Centre de Documentació Europea de la Universitat de València. Correu electrònic: maria.castera@uv.es. 96 3828747. 665 555 438

1. Què és Sedas: Arxiu Digital Espanya-Unió Europea?

Des del punt de vista tècnic, Arxiu Digital Espanya-Unió Europea (Sedas) és una comunitat del repositori institucional de la Universitat Jaume I que utilitza el programari DSpace i XMLUI (repositori) com a interfície.

Fou una iniciativa del Centre de Documentació Europea de la Biblioteca de la Universitat Jaume I que va proposar la idea, el 2011, a la xarxa de centres de documentació europea de les universitats estatals.

Pel que fa al contingut, Sedas conté documents rellevants relatius al procés d'integració d'Espanya a la Unió Europea, incloent la producció intel·lectual de les nostres universitats en aquesta matèria.

Sedas té com a objectiu ser punt accés en la matèria d'integració europea i proporcionar accés lliure i gratuït a la documentació, així com preservar, emmagatzemar i distribuir els documents que conté.

2. Característiques de Sedas: un ús particular de l'accés obert

Sedas es troba en un repositori institucional; per tant, es troba dins de la filosofia del moviment Open Access, compta amb el protocol d'Internet OAI-PMH, utilitza estàndards internacionals, com ara el model de metadades Dublin Core per a la descripció dels documents, i preserva els documents mitjançant l'assignació d'un identificador uniforme. El programari és el DSpace, amb tot el que comporta (codi obert, OCR, etcètera).

No incidirem en aquests aspectes per ser comuns, la majoria d'aquests, als repositoris institucionals sinó en les particularitats d'Arxiu Digital Espanya Unió Europea.

La característica principal de Sedas és ser un producte cooperatiu d'una documentació especialitzada amb un mètode de treball dissenyat de manera exclusiva.

2.1. Qui formem Sedas?

A Arxiu Digital Espanya-Unió Europea treballem:

- 24 centres de documentació europea de les universitats estatals
- La representació de la Comissió Europea
- La Secretaria d'Estat per a la Unió Europea del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

- La Biblioteca de l'Escola Diplomàtica, adscrita a l'esmentat Ministeri.

Els centres de documentació europea (CDE) van ser creats, mitjançant conveni, per la Comissió Europea el 1963, en l'actualitat hi ha uns 400 en tota la Unió Europea; a Espanya n'hi ha 37, localitzats principalment en universitats. Els CDE formen part d'una xarxa d'informació de la UE, més àmplia, anomenada Europe Direct.

Els CDE són un punt de referència en temes europeus dins de les universitats, compten amb un personal especialitzat que coneix les fonts de la documentació europea en profunditat. La Comissió Europea organitza seminaris de formació a Brussel·les, reunions i convocatòries anuals específiques per a aquests centres.

Els CDE donen suport a la comunitat universitària en el coneixement del procés d'integració europea. També desenvolupen una important tasca de difusió i comunicació. La seua estructura, com a xarxa col·laborativa, suposa un valor afegit a les estratègies d'internacionalització de les universitats que els acullen.

2.2. Característiques de la documentació de la UE

La documentació de la Unió Europea és supranacional, internacional, multilingüe i especialitzada.

És una documentació molt categoritzada i ordenada, compta amb publicacions oficials, sèries de documents, estadístiques, informes, monografies i publicacions periòdiques entre d'altres. Així mateix, compta amb nombroses bases de dades i eines documentals: tesaurus, glossaris, repertoris, que ens han facilitat les tasques de classificació i indexació del nostre treball.

La Unió Europea disposa també d'arxius i biblioteques pròpies tant a Brussel·les com en altres països membres i tercers països.

3. Contingut de Sedas

La Comunitat Arxius Digital Espanya- Unió Europea no està subdividida en subcomunitats i col·leccions com és freqüent en els repositoris, el Comitè Tècnic va adoptar aquesta decisió el 2012 ja que el programari DSpace és molt poderós per a les cerques.

Podem distingir en Sedas dos grans conjunts de documents:

A. Documents procedents de la recerca i selecció en diferents arxius i biblioteques de les institucions de la UE i d'institucions espanyoles; es tracta de documents en tot tipus d'arxius, text, àudio, imatge i vídeo. Aquest conjunt requereix temps i coneixement per a la localització de la documentació en els diferents fons.

B. Els articles i altres publicacions del professorat i personal investigador de les universitats espanyoles, a l'equip de Sedas li resulten més fàcils de localitzar, però comporten més treball pel que fa a les gestions per a obtenir els permisos o les llicències d'ús (drets d'autor).

3.1. Tipologia documental

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

- Monografies i publicacions periòdiques procedents dels dos conjunts esmentats anteriorment, els articles de revista pertanyen, en la seua major part, a la producció intel·lectual de les universitats.

- Documents oficials seleccionats: tota la documentació de Sedas està seleccionada, però volem subratllar-ho en aquest cas per als documents que generen les institucions de la Unió Europea (DO, COM, SEC, etc.) perquè atesa la complexitat de la seua naturalesa, necessiten d'una selecció rigorosa atenent al contingut.

A més, molts CDE aporten els documents de les seues respectives comunitats autònomes amb temàtiques pròpies del procés d'integració d'Espanya a la UE com ara: fons estructurals, pesca, regions ultra perifèriques, el paper com a pont entre UE i Amèrica Llatina, etcètera.

- Cartes i altres documents històrics: per a aquest tipus de documentació l'aportació de la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea és molt valuosa. Un dels objectius de 2016 és augmentar aquesta col·lecció per la qual cosa estem treballant amb l'European University Institute de Florència, on es troben els arxius històrics de la Unió Europea.

- Segells: al juliol de 2014, després de l'autorització per part de la Societat Estatal de Correus i Telègrafs SA, es va dur a terme la càrrega en Sedas d'aquells segells emesos per aquesta institució amb una temàtica estretament relacionada amb la naturalesa del Repositori: Espanya - Unió Europea; així com aquells que es van emetre en ocasió d'actes o dates assenyalades al si de la Unió Europea. Per les característiques especials d'aquest material s'inclou informació no només de les característiques d'impressió, mida, etcètera sinó també el seu valor i una descripció del motiu que els il·lustra.

- Vídeos, fotos, imatges i àudio: destaquem la catalogació de la col·lecció de vídeos "Europa respon" proporcionats per la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea, emesos per RTV i els autors són la Secretaria, el Parlament Europeu i la Comissió Europea. El format dels arxius és MP4. També esmentar el material històric.

- Cartells o pòsters: digitalització de la sèrie de pòsters publicats per la Comissió Europea amb motiu del 9 de maig, Dia d'Europa, que són d'utilitat per a la xarxa Europe Direct i que poden imprimir-se en qualsevol moment.

- Memòries dels treballs de final de curs de l'Escola Diplomàtica i dels cursos selectius per a funcionariat de la carrera diplomàtica.

4. Mètode de treball

El 2012 es va crear un Comitè Tècnic que marca les pautes del projecte i està format per set documentalistes dels CDE de les universitats següents:

Universitat Jaume I
Universitat Carles III de Madrid
Universitat CEU San Pablo
Universitat Francisco de Vitoria
Universitat Politècnica de Madrid
Universitat del País Basc
Universitat de València
Secretaria d'Estat per a Unió Europea

El Comitè Tècnic defineix els objectius, els continguts, les metadades, les etiquetes, els formats, marca la política de gestió de drets d'autor / editorials, el pla de comunicació, és a dir, tot el desenvolupament de Sedas.

La Universitat Jaume I participa en els grups de treball de repositoris del CSUC, REBIUN i de les universitats valencianes, per tant, les decisions es prenen consensuades.

Comptem amb sis grups de treball que cobreixen els diferents àmbits i que anem reorganitzant segons es desenvolupa el treball, actualment tenim els següents:

- Grup de digitalització
- Grup tècnic-informàtic
- Revisió d'autoritats i registres
- Localització de documentació
- Manual d'usuari

Els documents els dipositem en Sedas de dues formes:

1. Els CDE carreguen, des de les seues universitats, els documents i les seues metadades. Es proporciona un compte per institució per accedir al repositori.

2. Per mitjà de la importació de metadades entre repositoris. Els bibliotecaris i documentalistes seleccionen els documents en els seus dipòsits institucionals i juntament amb el personal informàtic es realitzen les importacions de les metadades dels ítems, no importem els fitxers.

Hem optat per aquesta fórmula, la d'importar només les metadades, perquè reuneix els documents en la nostra comunitat, dóna visibilitat a totes les parts i facilita el treball amb les diferents formes de descripció dels ítems i amb la gestió dels drets d'autor.

Aconseguir aquest funcionament i treballar en línia ho hem aconseguit gràcies a la formació que impartida als participants en el projecte, així com l'elaboració d'un manual tècnic.

4.1. El manual tècnic i les eines documentals

Podem veure més característiques de Sedas a través del manual tècnic, que conté:

- La relació d'etiquetes i metadades Dublin Core, adaptades a la comunitat que ens ocupa, pel Comitè Tècnic.

- Una relació detallada dels passos a seguir, amb imatges, per a la càrrega de documents en Arxiu Digital Espanya-Unió Europea.

- Pautes per a la indexació dels documents: indexem en dues llengües castellà i anglès. Eurovoc, el tesaurus multilingüe de la Unió Europea, és l'eina que utilitzem per a la indexació mitjançant descriptors, especialment en anglès.

D'altra banda, fem servir la base de dades IATE, base de dades terminològica multilingüe de la UE, com a suport en la traducció de les paraules clau.

- Drets d'autor i autoritzacions: s'inclouen els models de llicències (tant per autors com per a editorials) i procediments aprovats pel Comitè Tècnic per a la gestió correcta

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

dels drets d'autor. L'arxiu de les autoritzacions està centralitzat a l'Arxiu de la Universitat Jaume.

- Altres eines: utilitzem Google Sites com ara Intranet i Doodle per a la distribució de documents i l'assignació de tasques.

4.2. Formació

La formació és clau en el nostre treball, hem realitzat diverses sessions de formació a banda d'aquelles que cada membre rep de la seua institució. El programa de formació es manté tots els anys.

- Al principi la Universitat Jaume I va impartir formació per als membres del Comitè Tècnic al juliol de 2011.

- Formació impartida pel Comitè Tècnic a tots els integrants en les reunions anuals de la Comissió per a la xarxa Europe Direct i les específiques dels Centres de Documentació.

- Formació per a nous membres al juliol de 2015: es van realitzar dues sessions, una a la Universitat Politècnica de Madrid i una altra a la Universitat de València.

4.2.1. Estadades i col·laboració internacionals

Els membres del Comitè han realitzat diverses estadades al programa Lifelong Learning Programme de cadascuna de les seUes universitats, com per exemple les estadades a la Universidade do Minho, la Freie Universität Berlin, la Università di Sassari, Cardiff University i la Universidade Porto.

Destacar la Universidade do Minho pel seu lideratge en accés obert d'Europa i perquè coordina els programes de la UE en aquest camp, abans amb el setè Programa Marc de la UE i ara amb Horitzó 2020 (OpenAIRE, PASTEUR4OA i FOSTER).

- Paneuropean Working Group

La Comissió Europea ha realitzat convocatòries per a presentar una candidatura a ser membre dels anomenats Paneuropean Working Group, on es treballa internacionalment sobre material de documentació, informació i organització dels centres de documentació europea de tots els països membres.

La candidatura del CDE de l'UJI fou acceptada el curs 2012/13, el grup va centrar el seu treball als repositoris i l'aplicació de les xarxes socials a la difusió d'informació.

Arxiu Digital Espanya-Unió Europea està reconegut com una eina documental a la Unió Europea i mantenim contacte estret amb les biblioteques i amb els col·legues de la xarxa internacional.

5. Difusió i impacte

5.1. Comunicació i màrqueting

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

- A petició de la Comissió Europea, Arxiu Digital Espanya-Unió Europea es va presentar a la reunió celebrada durant l'Annual General Meeting (AGM) de la Xarxa Europe Direct i els grups paneuropeus de treball a Malta els dies 7 i 8 de novembre de 2011.
- El 4 de desembre de 2012 es va presentar oficialment Sedas a la seu de la representació de la Comissió Europea. Cal destacar la repercussió que va tenir la presentació del projecte, recollida als mitjans de comunicació especialitzats que van acudir a l'acte. Els mateixos gabinets de premsa de la representació de la Comissió i de les universitats participants.
- El 18 d'abril de 2013 es va realitzar una presentació a la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea que va convocar les persones responsables de documentació dels ministeris i d'altres organismes públics amb l'objecte de presentar-los el projecte i convidar-los a participar-hi .
- Presentació de SEDAS en la reunió transfronterera Portugal-Espanya: Xarxes d'Informació Europea. Elvas-Badajoz, 3 i 4 de novembre de 2014.
- Presentació al XIV Workshop de REBIUN. VI Jornadas d'OS Repositorios, Universitat de Còrdova, els 11, 12 i 13 de març de 2015. Aleixandre Baeza, Elvira; Muñoz García, Teresa. Arxiu Digital Espanya- Unió Europea (Sedas) <http://hdl.handle.net/10396/12628>
- Presentació a la representació de la Comissió Europea, amb l'objectiu de col·laborar amb els arxius històrics de la Unió Europea, el 7 d'octubre de 2015.
- Presentació a la III Jornades Valencianes de Documentació, València, 23 i 24 d'octubre de 2015.
- El logotip i el manual d'identitat de Sedas està creat per dissenyadors professionals gràcies a aportació de la Universitat Francisco de Vitoria.
- La representació de la Comissió Europea va finançar la impressió de targetes i punts de llibre. Tots dos productes contenen el logotip de Sedas, una breu explicació amb la URL i codi QR.

5.2. Xarxes socials

L'Arxiu Digital Espanya-Unió Europea és molt actiu en les xarxes socials.

En paral·lel a la creació de l'arxiu, es va obrir una pàgina web on s'inclouen les notes de premsa del dia de la seua inauguració.

Arxiu Digital Espanya-Unió Europea compta amb:

- Un perfil a Facebook
- Un compte a Twitter
- Un blog

Des del blog es dona marc teòric i tècnic al projecte i es difonen els continguts inclosos en Sedas. S'inclouen també col·laboracions de personalitats destacades en la Unió Europea o en la investigació sobre temes d'integració europea, és l'espai d'idees de Sedas.

Els posts, enllaçats als documents de Sedas, d'autors com ara Javier Solana, clarament incideixen en les estadístiques d'ús aconseguint que el projecte faça un pas més.

Han col·laborat amb publicacions, entre d'altres, Enrique Barón i Josep Borrell.

5.3. Reconeixements

Arxiu Digital Espanya Unió fou elegit al gener de 2013 "Cas d'èxit" pel Club Innovació. Un "instrument de recursos d'investigació i d'autoaprenentatge"
Arxiu Digital Espanya - Unió Europea i el CDE de la Universitat Jaume I va ser seleccionat per la Direcció General de la Comissió Europea com a exemple de bona pràctica de la xarxa de centres de documentació europea de la UE.

5.4. Futur

Quant la part tècnica en la planificació de 2016 comptem amb la migració a l'última versió de DSpace, la inclusió de metadades per ORCID, la relació d'autors amb VIAF, Linked Open Data i l'adaptació als nous estàndards d'Europeana entre d'altres.

- Continuar amb les importacions de metadades d'altres repositoris institucionals.
- Desenvolupar la col·laboració ja programada amb arxius històrics de la Unió Europea de l'Institut Universitari de Florència, que inclou la importació de documents històrics.
- Creació de material audiovisual per a la difusió, especialment amb motiu de la celebració el 2016 del 30 aniversari de l'adhesió d'Espanya a la Unió Europea.
- La celebració del 30 aniversari, la representació ja ens anirà informant.
- Continuar i potenciar la col·laboració Internacional.

Conclusions

Sedas utilitza l'accés obert per oferir als usuaris i usuàries un arxiu especialitzat en la matèria Integració Espanya-UE procedent de múltiples fons bibliogràfics i documentals seleccionats per documentalistes especialitzats en aquesta matèria.

Després de quatre anys de treball, Sedas és un punt d'accés a la documentació de la Unió Europea, un lloc digital d'encontre dels especialistes i dels professionals de la documentació i, gràcies a les xarxes socials, s'ha conformat com un espai de reflexió en la matèria.

Llistat de participants de Sedas

Comitè Tècnic: els centres de documentació europea de:
Universitat Jaume I
Universitat CEU San Pablo
Universitat Francisco de Vitoria
Universitat Carles III de Madrid
Universitat del País Basc

14es JCID

Universitat Politècnica de Madrid
Universitat de València
Secretaria d'Estat per a la Unió Europea
Representació de la Comissió Europea a Madrid

Centres de documentació europea participants:

Universitat d'Alacant
Universitat Complutense de Madrid
Universitat de Còrdova
Universitat de Deusto
Universitat de Girona
Universitat de Granada
Universitat de les Illes Balears
Universitat de la Laguna
Universitat de la Rioja
Universitat de Lleida
Universitat de Múrcia
Universitat de Navarra
Universitat Rovira i Virgili
Universitat de Salamanca
Universitat de Sevilla
Universitat de Valladolid
Universitat de Saragossa
Centre de Documentació i Informació Europea d'Extremadura (Badajoz)

Contacte: sedas@uji.es

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya